

---

# OBSAH

|                |   |
|----------------|---|
| Úvod . . . . . | 5 |
|----------------|---|

|          |                                                                           |          |
|----------|---------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>1</b> | <b>Historie a současný stav skupinového vyučování . . . . .</b>           | <b>7</b> |
| 1.1      | Efektivnost výchovně vzdělávacího procesu . . . . .                       | 7        |
| 1.2      | Historie skupinového vyučování . . . . .                                  | 10       |
| 1.2.1    | Historie skupinového vyučování ve světě do 2. světové války . . . . .     | 10       |
| 1.2.2    | Situace ve skupinovém vyučování ve světě po roce 1945. . . . .            | 12       |
| 1.2.3    | Role sociální psychologie v rozvoji skupinového vyučování . . . . .       | 14       |
| 1.3      | Historie a současný stav skupinového vyučování v Československu . . . . . | 17       |

|          |                                                                                 |           |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>2</b> | <b>Skupinové vyučování jako jedna z organizačních forem vyučování . . . . .</b> | <b>20</b> |
| 2.1      | Hromadné vyučování . . . . .                                                    | 20        |
| 2.2      | Pojetí skupinového vyučování v socialistické pedagogice . . . . .               | 25        |
| 2.2.1    | Skupina a vzájemné vztahy mezi členy skupiny . . . . .                          | 26        |
| 2.2.2    | Závislost skupinové práce na věku žáků . . . . .                                | 28        |
| 2.2.3    | Problematika vzniku žákovských skupin . . . . .                                 | 30        |
| 2.2.4    | Velikost pracovní skupiny žáků . . . . .                                        | 33        |
| 2.2.5    | Optimální počet skupin ve třídě . . . . .                                       | 34        |
| 2.2.6    | Rozmístění skupin ve třídě . . . . .                                            | 35        |
| 2.2.7    | Formy skupinové práce . . . . .                                                 | 38        |
| 2.2.8    | Formy vnitřní práce ve skupině . . . . .                                        | 39        |
| 2.2.9    | Použití skupinové práce ve vyučování . . . . .                                  | 40        |
| 2.2.10   | Fáze didaktického postupu při skupinovém vyučování . . . . .                    | 41        |
| 2.2.11   | Rídící funkce učitele ve skupinovém vyučování . . . . .                         | 42        |
| 2.2.12   | Organizace didaktické práce při skupinovém vyučování . . . . .                  | 43        |
|          | a) Příprava učebního materiálu pro práci skupin . . . . .                       | 43        |
|          | b) Struktura vyučovací hodiny skupinového vyučování . . . . .                   | 43        |
| 2.2.13   | Kontrola a hodnocení práce skupin a klasifikace žáků . . . . .                  | 44        |
| 2.2.14   | Vedoucí skupiny a skupinová rada . . . . .                                      | 46        |

|              |                                                                                |           |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>3</b>     | <b>Příprava učitele a žáků na skupinové vyučování . . . .</b>                  | <b>47</b> |
| <b>3.1</b>   | Příprava učitele na aplikaci organizační formy skupinového vyučování . . . . . | 47        |
| <b>3.2</b>   | Příprava žáků na práci v organizační formě skupinového vyučování . . . . .     | 50        |
| <b>3.3</b>   | Praktické zkušenosti z tvorby skupin . . . . .                                 | 51        |
| <b>3.4</b>   | Úkoly vhodné pro práci skupin . . . . .                                        | 56        |
| <br>         |                                                                                |           |
| <b>4</b>     | <b>Skupinové vyučování ve vybraných vyučovacích předmětech . . . . .</b>       | <b>58</b> |
| <b>4.1</b>   | Skupinové vyučování v cizích jazycích . . . . .                                | 58        |
| <b>4.1.1</b> | Didaktická hra . . . . .                                                       | 58        |
| <b>4.1.2</b> | Srovnávání výsledků samostatné práce žáků ve skupině . . . . .                 | 60        |
| <b>4.2</b>   | Skupinové vyučování v českém jazyce . . . . .                                  | 62        |
| <b>4.2.1</b> | Jazykové vyučování na základní škole . . . . .                                 | 62        |
|              | a) Osvojování jazykového učiva . . . . .                                       | 62        |
|              | b) Shrnutí a opakování jazykového učiva . . . . .                              | 63        |
|              | c) Jazykové cvičení . . . . .                                                  | 64        |
|              | d) Pravopisný výcvik . . . . .                                                 | 65        |
|              | e) Slohový výcvik . . . . .                                                    | 65        |
| <b>4.2.2</b> | Literární vyučování . . . . .                                                  | 66        |
|              | a) Literární vyučování na základní škole . . . . .                             | 66        |
|              | b) Literární vyučování na střední škole . . . . .                              | 67        |
| <b>4.3</b>   | Skupinové vyučování v matematice . . . . .                                     | 68        |
| <b>4.4</b>   | Skupinové vyučování ve fyzice . . . . .                                        | 69        |
| <b>4.4.1</b> | Laboratorní práce . . . . .                                                    | 69        |
| <b>4.4.2</b> | Frontální žákovské pokusy ve skupinách . . . . .                               | 71        |
| <b>4.4.3</b> | Řešení problémových úloh ve skupinách . . . . .                                | 76        |
| <b>4.4.4</b> | Diskuse demonstračního fyzikálního pokusu ve skupině . . . . .                 | 77        |
| <b>4.4.5</b> | Příprava referátu ve skupině . . . . .                                         | 78        |
| <b>4.4.6</b> | Problémová metoda při probírání nového učiva ve skupinách . . . . .            | 78        |
| <b>4.4.7</b> | Použití lineárního programu pro skupinovou práci . . . . .                     | 79        |

|            |                                                                   |           |
|------------|-------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>5</b>   | <b>Závěry pro aplikaci skupinového vyučování . . . . .</b>        | <b>81</b> |
| <b>5.1</b> | <b>Funkce skupinového vyučování . . . . .</b>                     | <b>81</b> |
| <b>5.2</b> | <b>Úskalí skupinového vyučování . . . . .</b>                     | <b>83</b> |
| <b>5.3</b> | <b>Některé výsledky z výzkumu skupinového vyučování . . . . .</b> | <b>85</b> |
| <b>5.4</b> | <b>Skupinové vyučování a tvořivost . . . . .</b>                  | <b>86</b> |
|            | <b>Závěr . . . . .</b>                                            | <b>88</b> |
|            | <b>Seznam použité literatury . . . . .</b>                        | <b>91</b> |